

AB-Brüksel

Brüksel'de Bir Hafta

TÜSİAD

2025 / 36

TÜSİAD

20 Ekim 2025

BU SAYIDA:

AB AKDENİZ PAKTI
AB'NİN 2030 SAVUNMA HAZIRLIĞI
ENERJİ VE İKLİM
AB LİDERLER ZİRVESİ
AB - MİSİR

TÜSİAD BUSINESSEUROPE ÜYESİDİR

AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU

İSTANBUL	tusiad@tusiad.org
ANKARA	ankoffice@tusiad.org
BRUSSELS	bxloffice@tusiad.org
BERLIN	berlinoffice@tusiad.org
LONDON	londonoffice@tusiad.org
PARIS	parisoffice@tusiad.org
WASHINGTON DC	usoffice@tusiad.org

www.tusiad.org

13, AVENUE DES GAULOIS B-1040 BRUXELLES T: +32 2 736 4047

HAZIRLAYANLAR : Dilek İştar Ateř – Dilek Aydın

AB Akdeniz Pakti

- AB Komisyonu ve AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi AB'nin, Akdeniz'in güneyindeki ortaklarıyla ilişkilerini ve aradaki ekonomik bağları güçlendirmeyi amaçlayan kapsamlı yeni stratejisini açıkladı. "Akdeniz Pakti" strateji belgesinde Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Körfez bölgesi ile işbirliğinin artırılması yönünde girişimler geliştirilmesinin amaçlandığı belirtiliyor.

Girişimler çerçevesindeki çalışma ve projelere Körfez Bölgesi, Sahra Altı Afrika ve Batı Balkan ülkeleri ile Türkiye'nin de dahil olabileceği açıklanıyor.

Akdeniz Pakti üç sütun üzerine inşa ediliyor:

- I. Değişim, bağlantılılık ve inovasyonun itici gücü olarak insan kaynağının güçlendirilmesi;
- II. Ekonominin güçlü, sürdürülebilir ve bütünsel işleyişi,
- III. Güvenlik, hazırlık ve göç yönetimi.

Strateji kapsamında önerilecek girişimler için katılımcı ülkeler ve paydaşlar belirlenerek, eylem planları oluşturulacağı, ilk eylem planının 2026 yılının ilk çeyreğinde yayımlanacağı ve zaman içerisinde yeni girişimler geliştirileceği belirtiliyor. Bölgesel kuruluşlar, sivil toplum ve gençlik örgütlerinin, planın uygulanmasına destek vermeye davet edileceği; AB kurumlarının planın uygulanması hakkında düzenli olarak bilgilendirileceği açıklanıyor. [İnternet bağlantısı için](#)

AB'nin 2030 Savunma Hazırlığı

- AB Komisyonu ve AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi ortaklığında hazırlanan "Barışın Korunması: AB 2030 Savunma Hazırlığı Yol Planı" başlıklı [tebliğ](#) 16 Ekim 2025 tarihinde yayımlandı. Tebliğ, AB ülkelerindeki askeri kapasite eksiklerinin ortak şekilde giderilmesi amacıyla "kapasite

koalisyonları" oluşturulmasını gerektiriyor. Oluşturulacak koalisyonların "lider ülke" ve "eş lider ülke" seçiminin 2026 yılına kadar yapılması, yürütülecek projelerin 2026 yılının ilk yarısında belirlenmesi öngörülüyor. AB ülkeleri ilk olarak aşağıdaki dokuz öncelikli alanda ortak geliştirme ve satın alma koalisyonları oluşturmaya davet ediliyor:

1. Hava ve füze savunması;
2. Stratejik kolaylaştırıcılar;
3. Askeri hareketlilik;
4. Topçu sistemleri;
5. Siber, yapay zeka, elektronik harp;
6. Füze ve mühimmat;
7. İnsansız hava araçları (İHA) ve İHA karşı sistemleri;
8. Kara muharebesi;
9. Denizcilik

2027 yılının sonuna kadar savunma alanındaki tüm satın almaların en az %40'ının birden fazla sayıdaki AB üye ülkesi ortaklığında yapılması hedefi konuluyor. Ayrıca ortak tedarik işlemlerinin, toplam tedarik içerisindeki payının %35 seviyesine ulaşması, AB Savunma Teknolojileri ve Sanayi Temeli (EDTİB) kapsamındaki yatırımların toplam savunma yatırımlarının en az %55'ini oluşturması kistaslarının gözetilmesi gerekiyor.

Tebliğ kapsamında ayrıca, üye ülkelerin isteğe bağlı olarak katılabileceği dört büyük çaplı proje AB Konseyi'ne sunuldu:

I. Avrupa İHA Savunma Girişimi (European Drone Defence Initiative)

Avrupa'nın kapsamlı sınır savunma kapasitesine sahip olması için kurulumu öneriliyor. NATO ile yakın işbirliği içerisinde ve NATO'nun bölgesel toprak savunması planlarıyla tamamlayıcı olarak çok alanlı izleme sistemleri, İHA ve karşı İHA sistemleri,

elektronik harp kapasitesi, hassas vuruş sistemleri ve operasyonel koordinasyon hedefleniyor.

II. Doğu Cephesi Gözetleme (Eastern Flank Watch)

AB'nin doğu sınırındaki tüm üye ülkelerin Rusya ve Belarus ile kara ve deniz sınırlarını da dikkate alacak şekilde "Doğu Cephe Gözetleme" sistemi geliştirilmesi öneriliyor.

III. Avrupa Hava Kalkanı (European Air Shield)

NATO Komuta ve Kontrol Sistemi ve Doktrini ile tam uyumlu, tüm Hava ve Füze Savunma spektrumunu kapsayacak şekilde Avrupa Hava Kalkanı oluşturulması öneriliyor. AB Konseyi'nin Avrupa Hava Kalkanı'nı öncelikli proje olarak 2025 yılsonuna kadar onaylaması ve 2026/II. Çeyrekte Avrupa Hava Kalkanı'nın hizmete girmesi hedefleniyor.

IV. Avrupa Uzay Kalkanı (European Space Shield)

AB uzay sistemleri ve mevcut ulusal kapasiteler temel alınarak, savunma amaçlı kapsamlı Avrupa uzay kabiliyetleri sisteminin oluşturulması ve sürdürülmesi öneriliyor. AB Konseyi'nin Avrupa Uzay Kalkanı'nı öncelikli proje olarak 2025 yılsonuna kadar onaylaması; projenin Uzay, IRIS, EDF ve EDIP çalışma programlarındaki ilgili eylemlerle eşgüdümlü şekilde önceliklendirilmesi ve 2026/II. Çeyrek itibarıyla hayata geçirilmesi hedefleniyor.

Tebliğde ayrıca, AB'nin, Ukrayna'ya uzun vadeli güvenlik garantileri sağlamak amacıyla bir çerçeve oluşturacağı ve kalıcı yasal düzenlemeler, askeri tedarik için çok yıllık finansman, Ukrayna savunma sanayinin AB Savunma Teknolojileri ve Sanayi Temeli'ne (EDTIB) entegrasyonunun yanı sıra, Ukrayna'nın AB üyeliği ve savaş sonrası yeniden yapılanması ile ilgili tüm alanların bu çerçeveye dahil edileceği; Ukrayna'nın Niteliksel Askeri Üstünlüğü'nün (QME) sürdürülebilir şekilde sağlanmasının bu çerçevenin merkezinde yer alacağı belirtiliyor. Rusya'nın dondurulmuş varlıklarıyla ilişkilendirilen getiriler ile finanse edilecek tazminat kredisi üzerine AB Komisyonu'nun yürüttüğü çalışma kapsamında 2025 yılının sonuna

kadar bir çözüm belirleneceği ve bu sayede Ukrayna'ya öngörülebilir finansman sağlanacağı açıklanıyor. [Internet bağlantısı için](#)

Enerji ve İklim

- AB Komisyonu ve AB Güvenlik ve Dış Politika Yüksek Temsilcisi, enerji ve iklim geçişi kapsamında "AB'nin küresel iklim ve enerji vizyonu" başlıklı tebliğ yayımladı. AB'nin sera gazı emisyonunu 1990 yılına kıyasla en az %55 oranında azaltma ve 2050 yılına kadar iklim nötrlüğüne ulaşma yönündeki 2030 iklim hedeflerini teyit eden ve AB Temiz Sanayi Mutabakatı'na dayandırılan tebliğ, AB'nin temiz geçişe sunacağı katkı bağlamında küresel düzeydeki diğer ortaklarıyla işbirliğinin genişletilmesini hedefliyor. Tebliğde ayrıca, temiz teknoloji yatırımlarının teşvik edilmesi amacıyla küresel enerji dönüşümü ve iklim çabalarını destekleyecek stratejik eylemler sunuluyor:

- Paris Anlaşması ve Küresel Durum Değerlendirmesi taahhütlerini yerine getirmek için çok taraflı ve iki taraflı forum ve girişimlerin teşvik edilmesi,
- AB teknolojisine olan talebi artırmak hedefiyle temiz teknoloji alanındaki AB işletmelerinin yurtdışındaki çalışmalarının desteklenmesi,
- Üçüncü ülkelerdeki işletmelerin katılımıyla "Temiz Geçiş İş Konseyi" kurulması, yatırımların ölçeklendirilmesi ve iklim uyum için iş modelleri oluşturulması,
- Avrupa işletmelerinin küresel yatırımlarına destek sağlanması amacıyla "Küresel Geçit Yatırım Merkezi" kapasitesinden yararlanılması,
- Serbest ticaret anlaşmaları, temiz ticaret ve yatırım ortaklıkları ve diğer araçlar aracılığıyla küresel ve dayanıklı temiz değer zincirleri için

karşılıklı fayda sağlayacak ortaklık ağlarının genişletilmesi,

- Serbest ticaret anlaşmaları, temiz ticaret ve yatırım ortaklıkları ve diğer araçlardan yararlanılarak, küresel ve dayanıklı temiz değer zincirleri için karşılıklı yarar sağlayan ortaklık ağlarının genişletilmesi,
- Temiz ve dayanıklı geçişi destekleyebilecek küresel finans kurumlarında reform yapılmasına öncülük edilmesi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB Liderler Zirvesi

- AB Liderler Zirvesi 23 Ekim'de Brüksel'de düzenlenecek. Toplantı gündeminde öne çıkan konulardan bazıları aşağıda sıralanıyor:

- Önümüzdeki dönem için Ukrayna'ya mali destek sağlanacağını yeniden teyit edilmesi,
- Rusya'nın dondurulmuş varlıklarına dayandırılarak Ukrayna'ya mali yardım aktarılabilmesini sağlayacak seçeneklerin görüşülmesi,
- Rusya üzerindeki ekonomik baskıyı artırmaya yönelik önlemlerin (yaptırımlar) değerlendirilmesi ve onaylanması,
- Ukrayna Devlet Başkanı Volodimir Zelenski ile durum değerlendirme görüşmesi,
- "2030 Savunma Hazırlığı Yol Haritası" Tebliği'nin görüşülmesi, AB savunma bakanlarının tebliğin yürürlüğe konulması amacıyla yetkilendirilmesi,
- AB ülkelerinin hava sahalarına yönelik hibrit saldırılar üzerine istişare,
- Yasal çerçevede sadeleştirme amaçlayan Omnibus önerilerinin onay süreci,
- AB'nin iklim ve küresel rekabetçilik hedeflerinin uyumlaştırılması hedefli stratejik tartışma,
- Avrupa'nın dijital egemenliği ve teknolojik bağımsızlığı,
- Euro ve dijital Euro'nun uluslararası rolünün güçlendirilmesi. [İnternet bağlantısı için](#)

AB - Mısır

- AB Konseyi Başkanı Antonio Costa ve AB Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen ilk defa gerçekleştirilecek AB-Mısır zirvesinde Mısır Cumhurbaşkanı Abdulfettah es-Sisi ile 22 Ekim 2025 tarihinde Brüksel'de bir araya gelecek. AB Konseyi tarafından yapılan açıklamaya göre görüşmelerde AB-Mısır Stratejik ve Kapsamlı Ortaklığı'nda belirtilen ikili ilişkiler ve siyasi ve ekonomik ortaklığın geliştirilmesi ile ilgili konuların yanı sıra Orta Doğu'da son durum, Ukrayna, ticaret, göç ve güvenlik konu başlıkları ele alınacak. Görüşmelerin ardından AB devlet başkanları ve başbakanlarının davet edildiği gayri resmi akşam yemeği düzenlenmesi bekleniyor. [İnternet bağlantısı için](#)

BRÜKSEL'DE GELECEK AY

AB Kurumları

- 23-24 Ekim, AB Liderler Zirvesi
- 27-28 Ekim, Tarım ve Balıkçılık Konseyi
- 3-4 Kasım, Kültür Bakanları Konseyi
- 12 Kasım, Eurogroup Toplantısı

Konferanslar

- 27 Ekim, "The future of enlargement and EU reform – the candidates' perspective", www.epc.eu
- 28 Ekim, "After Temporary Protection: Staying in the EU, returning to Ukraine", www.epc.eu
- 3 Kasım, "EU sustainable growth: what is the right mix of structural, monetary and fiscal instruments?" www.bruegel.org
- 4 Kasım, "Preparing for COP30: issues at stake, metrics of success, and Europe's role", www.bruegel.org